

Dona i immigració a la Mediterrània occidental

Estudi encarregat per l'Institut Català de la Dona
i per l'Institut Català de la Mediterrània

Octubre de 1999

RPEEO 54

**Dona
i migració
a la
Mediterrània
occidental**

**Generalitat
de Catalunya**

BIBLIOTECA DE CATALUNYA. DADES CIP:

Dona i migració a la Mediterrània Occidental - (Estudis i simposis; 18)

Bibliografia

ISBN 84-393-4849-5

I. Roque, M. Àngels, dir. II. Yacine, Tassadit III. Institut Català de la Mediterrània d'Estudis i Cooperació IV. Institut Català de la Dona V. Col·lecció: Estudis i simposis; 18 1. Dones immigrants - Magrib - Condicions socials 2. Magribins - Mediterrània Occidental - Condicions socials

396:314. 74 (6-926. 1:262. 1)

Programa Mediterrani

Primera edició:

octubre del 1999

© Generalitat de Catalunya

Institut Català de la Mediterrània d'Estudis i Cooperació

Av. Diagonal, 407 bis, planta 21

08008 Barcelona

Tel. 93 292 06 06 Fax 93 415 87 90

e-mail: picm0000@correu.gencat.es

<http://www.gencat.es/icm/>

Institut Català de la Dona

Viladomat, 319 entresol

08029 Barcelona

Tel. 93 495 16 00 Fax 93 321 61 11

e-mail: icd@correu.gencat.es

Disseny de la coberta:

Ferran Cartes / Montse Plass

Maquetació:

Sintagma Creacions Editorials, S.L.

ISBN: 84-393-4849-5

Dipòsit Legal: B. 36.207-1999

Servei editorial: ECSA

Impressió i enquadernació: Romanyà/Valls

Verdaguer, 1. Capellades (Barcelona)

És permesa la reproducció total o parcial d'aquesta obra sempre que s'esmenti que la font és *Dona i migració a la Mediterrània occidental*, Institut Català de la Mediterrània i Institut Català de la Dona.

SUMARI

Pròleg, per Joaquina Alemany	11
Introducció: Dona i migració, una doble mirada dins la Mediterrània occidental, per Maria-Àngels Roque	13
EL CONTEXT DELS PAÏSOS EMISSORS: DRET, POLÍTICA I RELIGIÓ	
AÏCHA BELARBI	
Evolució i perspectives de l'emigració femenina	25
NOZHA SEKIK	
El paper de les dones magrebines en les migracions	43
TASSADIT YACINE	
Dones i política a Algèria: subjectes o objectes?	49
SOPHIE FERCHIOU	
Tunísia, entre el feminisme d'Estat i la resistència femenina	57
MALIKA BENRADI	
El dret de família al Marroc i el seu impacte sobre l'estatut jurídic de les dones	79
MARIA-ÀNGELS ROQUE	
Religió popular, espai actiu de la dona magrebina	111
CONDICIÓ DE LA DONA ALS PAÏSOS RECEPTORS	
COLECTIVO IOÉ	
Aproximació als projectes migratoris de les dones migrants a Espanya	133
ÁNGELES RAMÍREZ	
Les fronteres de la Mediterrània: les dones marroquines, les migracions i el matrimoni	159
DANIELLE PROVANSAL	
Dones immigrades a França: de la invisibilitat al protagonisme social	173
CRISTINA GIUDICI	
Immigració i procés d'integració a Itàlia	185
CARLOTA SOLÉ	
La immigració femenina en l'era de la globalització	207

VISIBILITAT SOCIAL I JURÍDICA DE LA DONA ESTRANGERA

LÍDIA SANTOS

Incidència del marc jurídic en la condició de les dones
immigrades a Espanya 219

MARY NASH

Construcció social de la dona estrangera 235

ANDREU DOMINGO

Visibilitat estadística i població estrangera 249

DOLORES JULIANO

Mobilitat espacial de gènere 261

GEMMA AUBARELL I NATÀLIA RIBAS

Quines respostes? Polítiques en clau de gènere 273

